

PRESSITEADE - Tähistame ülemaailmse vähipäeva 20. aastapäeva

4.02.2020

Eesti Vähiliit

4. veebruaril 2000.a tähistati esimest korda ülemaailmset vähipäeva Pariisi Harta eestvedamisel.

Maailma vähipäev (World Cancer Day) toimub igal aastal 4. veebruaril ja on pühendatud vähivastasele võitlusele. Pariisi Hartat koordineerib täna The Union for International Cancer Control's (UICC), kuhu kuulub juba 1064 liiget 166 maalt.

Eesti Vähiliit on UICC ametlik liige alates 1993. aastast ja lähtub oma tegevustes rahvusvahelistest põhimõtetest.

Maailmas elab täna 33 miljonit inimest vähihaigusega ja 8,2 miljonit inimest sureb vähki igal aastal. Lähiaastateks prognoositakse vähihaigestumuse jätkuvat kasvu.

Rahvusvaheline vähivastane liit UICC kutsub inimesi mõtlema, mida meie ühiskonnas saame või mida igaüks isiklikult saab ära teha seoses võitluses vähiga. Eesti Vähiliit juhib sel päeval ühiskonna tähelepanu sellele, et Eesti riik vajab terviklikku ja süsteemset haiguste(sealhulgas vähi) ennetamise programmi, mille keskmeks on inimene. Oluline on tõsta inimeste teadlikkust võimendades sõnumit, et vähki saab ennetada ja varakult avastada, mis aitaks oluliselt vähendada vähihaigestumust ja -suremust. **13.septembril 2019.a allkirjastasid UICC juht Gary Adams, Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas ja Vähiliidu nõukogu esimees dr Vahur Valvere maailma vähideklaratsiooni.** Vähiliidu nõukogu esimees dr Vahur Valvere rõhutab, et plaan vähiga võitlemiseks on igal arenenud riigil. Suremuse vähendamiseks, patsientide elulemuse pikendamiseks ja elukvaliteedi parandamiseks on oluline, et riiklikul tasandil tegeletakse kõikide vähihaigust puudutavate aspektidega.

Seetõttu peab Eesti Vähiliit oluliseks, et meie riik mitte ainult ei tunnustaks maailma vähideklaratsiooni vaid lähtuks vähivastases võitluses ka selle põhimõtetest.

UICC teatab oma väljaantud pressiteates, et 2020. a teame vähktõvest rohkem kui kunagi varem. See suurenenud teadlikkuse, teadmiste ja mõistmise tase kajastub loodetavasti haiguse paremas ennetamises, varasemas diagnoosimises, tõhusamas ravis ja lõppkokkuvõttes vähist tervenemute suuremas arvus. Viimase kahekümne aasta jooksul on teadusringkonnad kogunud üha rohkem tõendeid vähktõve riskifaktorite ja sealhulgas ka inimese enda elustiiliga seotud faktorite nagu suitsetamine, liigne kehakaal ja vähene füüsiline aktiivsus kohta.

2003. aastal võttis Maailma Terviseassamblee vastu tubakatoodete tarbimise piiramist käsitleva raamkonventsiooni, mis jõustus 2005.a. Austraaliast sai esimene riik, mis rakendas 2012. aastal tavalisi tubakatoodete pakendamist käsitlevaid seadusi. Praegu elab 5 miljardit inimest riikides, kes on kehtestanud suitsetamiskeelu, kus pakenditel on graafilised hoiatused ja kus on rakendatud muid tõhusaid tubakatoodete tarbimise piiramise meetmeid.

Vähktõve immuunraviga tegelevad teadlased James P. Allison ja dr Tasuku Honjo said 2018. aasta oktoobris meditsiini valdkonnas Nobeli preemia. Nende murrangulised uuringud organismi enda immuunsüsteemi aktiveerimiseks vähirakkude vastu on viinud paljude immunoteraapia ravimite väljatöötamiseni. Uuringud annavad uue lootuse neile patsientidele, kellel on diagnoositud vähk kauglearenenud staadiumis, kus ellujäämisvõimalused on tavaliselt väiksemad. Teadusuuringute ja tehnoloogia areng tervikuna on teinud kiire arenguhüppe, nii näiteks juba 2006. aastal kiitis USA toidu- ja raviamet (FDA) heaks esimese inimese papilloomiviirus (HPV) vastase vaktsiini. See vaktsiin aitab kaitsta viiruste eest, mis põhjustavad umbes 70% emakakaelavähist ja vähieelsetest seisunditest. Järjest enam on tõendeid selle kohta, et HPV vaktsiinid on noorte naiste kaitsmiseks emakakaelavähi eest tõhusad.

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) lisas 2015. aastal oma oluliste ravimite loendisse 16 uut vähiravimit ja 2019. aastal uuendas oma loetelu veelgi.

Koostöös riikide valitsustega jätkatakse riiklike seaduste muutmist ja kaitsmist, et tagada meie õigus tervisele, sealhulgas vähktõve riskifaktoritest põhjustatud kahju vähendamine, õiglane juurdepääs vähi kaasaegsele diagnostikale, aktiivravile ning toetus- ja taastusravile.

Täna, ülemaailmse vähipäeva 20. aastapäeval, on aeg kiirendada jõupingutusi ja uuesti tegutseda miljonite välditavate vähisurmade ennetamiseks. Peaksime olema uhked viimase 20 aasta jooksul tehtud edusammude üle.

Lisainfo: www.cancer.ee, www.worldcancerday.org, www.uicc.org